

315.

**Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 19 marca 1928 r.

o postępowaniu doraźnem.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Rozdział I.**Postanowienia ogólne.**

Art. 1. Postępowanie doraźne przed sądami powszechnymi może zarządzić Rada Ministrów na wniosek Ministra Sprawiedliwości, uczyniony w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, odnośnie do przestępstw, oznaczonych w niniejszym rozporządzeniu, jeżeli przestępstwa te szerzą się w sposób szczególnie niebezpieczny dla porządku i bezpieczeństwa publicznego lub jeśli grozi bezpośrednio niebezpieczeństwo takiego szerzenia się tych przestępstw.

Art. 2. Postępowanie doraźne można zarządzić bądź na całym obszarze Państwa bądź na poszczególnych jego częściach.

Art. 3. Postępowanie doraźne można zarządzić względem wszystkich lub niektórych przestępstw, oznaczonych w niniejszym rozporządzeniu. Można też postanowić, iż postępowanie doraźne stosuje się do oznaczonych przestępstw tylko o tyle, o ile przestępstwa te są popełnione w pewien określony sposób lub o ile są skierowane przeciw pewnym określonym osobom lub przedmiotom

Art. 4. Rozporządzenie Rady Ministrów o wprowadzeniu postępowania doraźnego winno być — niezależnie od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej — podane do powszechnej wiadomości przez obwieszczenia, umieszczone w miejscach publicznych, lub innymi sposobami, przystępnymi dla ludności. W obwieszczeniach należy wskazać na skutki, jakie wprowadzenie postępowania doraźnego powoduje dla przestępców (art. 7).

Art. 5. Rozporządzenie Rady Ministrów o wprowadzeniu postępowania doraźnego wchodzi w życie w poszczególnych miejscowościach dnia następnego po podaniu go do powszechnej wiadomości (art. 4) we właściwym mieście powiatowem. Przepis niniejszy ma zastosowanie bez względu na to, kiedy nastąpiło obwieszczenie o wprowadzeniu postępowania doraźnego w poszczególnych miejscowościach, należących do danego powiatu.

Art. 6. Przestępstwo poddane postępowaniu doraźnemu (art. 3) ulega ukaraniu w tem postępowaniu

niu, jeżeli je popełniono na obszarze i w czasie mocy obowiązującej rozporządzenia wprowadzającego postępowanie doraźne.

Art. 7. Postępowaniu doraźnemu podlegają prócz współsprawców także podżegacze i pomocnicy (współwinni) przestępstwa tak dokonane, jak i usiłowane. (Art. 51 i 49 k. k. z 1903 r., §§ 5 i 8 u. k. z 1852 r., §§ 47 — 49 i 43 k. k. z 1871 r.).

Art. 8. § 1. Postępowanie doraźne należy natychmiast uchylić, jeśli ustały przyczyny, dla których je wprowadzono.

§ 2. Rozporządzenie Rady Ministrów o uchyleniu postępowania doraźnego winno być ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Postępowanie doraźne ustaje w poszczególnym sądzie orzekającym w chwili, w której sąd otrzyma urzędową wiadomość o uchyleniu postępowania doraźnego.

Rozdział II

Przepisy proceduralne.

Art. 9. § 1. Postępowanie doraźne stosuje się wyłącznie do przestępstw, podlegających postępowaniu doraźnemu, z pominięciem wszelkich innych przestępstw oskarżonemu zarzuconych i winno być przeprowadzone nawet wtedy, gdy inni współnicy przestępstwa nie podlegają postępowaniu doraźnemu.

§ 2. Sąd jest związany wnioskiem prokuratora co do łącznego lub oddzielnego rozpoznawania spraw przeciw oskarżonym (art. 7).

Art. 10. O każdym czynie, zawierającym cechy przestępstwa, podlegającego postępowaniu doraźnemu, władze bezpieczeństwa niezwłocznie zawiadamiają prokuratora sądu okręgowego, przesyłając mu przytem zebrane wiadomości i dowody.

Art. 11. § 1. Postępowanie doraźne odbywa się bez śledztwa. Prokurator może przeprowadzić dochodzenie bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem policji, bądź też zwracać się o dokonanie poszczególnych czynności sądowych do sędziów śledczych lub do sądów grodzkich.

§ 2. Wnioskami prokuratora co do zastosowania, uchylenia lub zmiany środka zapobiegawczego sędziowie śledczy i sędziowie grodzcy są związani.

Art. 12. § 1. Sędzia śledczy lub sąd grodzki zarządzi tymczasowe aresztowanie osoby zatrzymanej pod zarzutem popełnienia przestępstwa, podlegającego postępowaniu doraźnemu i zawiadomi o tem natychmiast prokuratora, przesyłając mu akta z protokołem przesłuchania aresztowanego.

§ 2. Prokurator winien uczynić wnioszek, przewidziany w art. 11 § 2, w ciągu dwadziestu czterech godzin po dniu otrzymania akt od sędziego śledczego lub grodzkiego.

Art. 13. Akt oskarżenia winien być wniesiony najpóźniej dnia dwudziestego pierwszego po dniu ujęcia danego oskarżonego, a dnia dziewięćdziesiątego po dniu popełnienia przez niego ostatniego przestępstwa, ulegającego ukaraniu w postępowaniu doraźnym.

Art. 14. Postępowanie doraźne jest niedopuszczalne:

- a) przeciw osobom, które w chwili popełnienia przestępstwa nie ukończyły siedemnastu lat;
- b) przeciw obłożnie chorym i kobietom brzemiennym;
- c) w razie niezachowania terminów, wskazanych w art. 13;
- d) jeżeli postępowanie doraźne nie nabrało mocy obowiązującej w myśl art. 5 lub ją utraciło w myśl art. 8 § 3.

Art. 15. Jeżeli prokurator uzna, że przestępstwo nie ulega postępowaniu doraźnemu, że postępowanie doraźne jest w myśl niniejszego rozporządzenia niedopuszczalne, że zebrane w toku dochodzenia przesłanki są niewystarczające lub że zachodzi wątpliwość co do poczytalności oskarżonego, wówczas wniesie o wszczęcie postępowania zwyczajnego.

Art. 16. § 1. Do rozpoznania sprawy w postępowaniu doraźnym powołany jest właściwy sąd okręgowy w składzie trzech sędziów okręgowych.

§ 2. Jeżeli sprawy należą do właściwości kilku sądów, w których okręgu wprowadzono postępowanie doraźne, właściwy jest ten sąd, do którego wniesiono akt oskarżenia.

Art. 17. § 1. Z chwilą wprowadzenia postępowania doraźnego prezes właściwego sądu okręgowego wyznacza trzech sędziów i tyleż zastępców do wydziału, powołanego do rozpoznawania spraw w postępowaniu doraźnym. Jednego z wyznaczonych sędziów prezes ustanawia przewodniczącym wydziału.

§ 2. W razie ustanowienia kilku wydziałów, podział czynności pomiędzy nimi przeprowadza prezes sądu okręgowego.

Art. 18. § 1. Wydział powołany do rozpoznawania spraw w postępowaniu doraźnym odbywa posiedzenia bądź w siedzibie sądu okręgowego, bądź w miarę potrzeby w innej miejscowości.

§ 2. Minister Sprawiedliwości może dla wydziału, powołanego do rozpoznawania spraw w postępowaniu doraźnym, oznaczyć w drodze zarządzenia stałą siedzibę poza siedzibą sądu okręgowego.

§ 3. W razie ustanowienia kilku wydziałów, z których jeden ma siedzibę poza miejscowością, w której znajduje się sąd okręgowy, prokurator skierowuje sprawę według swego uznania do jednego z wydziałów.

Art. 19. Na czas trwania posiedzeń sądowych właściwa władza administracyjna wysła na żądanie

przewodniczącego oddział policji państwowej dla ochrony sądu, utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz wykonania w powyższym zakresie zarządzeń sądu. Jeśli organa policji państwowej, które mogą być użyte w miejscu urzędowania wydziału sądu okręgowego, prowadzącego postępowanie doraźne, nie wystarczają do zapewnienia bezpieczeństwa sądu, należy zwrócić się do najbliższej władzy wojskowej o odpowiednią asystencję wojskową.

Art. 20. § 1. Akt oskarżenia winien zawierać wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu doraźnym; uzasadnienie aktu oskarżenia nie jest konieczne (art. 279 lit. e. k. p. k.).

§ 2. Równocześnie z aktem oskarżenia prokurator winien wnieść o tymczasowe aresztowanie oskarżonego, jeśli środka tego nie zastosowano już poprzednio.

§ 3. Przeciw aktowi oskarżenia sprzeciw jest niedopuszczalny.

Art. 21. § 1. W ciągu dwudziestu czterech godzin po otrzymaniu aktu oskarżenia przewodniczący oznacza termin rozprawy głównej i zarządza potrzebne doręczenia i wezwania. Przepis art. 292 k. p. k. nie będzie stosowany.

§ 2. Przewodniczący postanawia o wezwaniu świadków i biegłych i o sprowadzeniu innych dowodów, podanych przez oskarżonego.

§ 3. Jeśli oskarżony znajduje się na wolnej stopie, przewodniczący zarządzi jego aresztowanie.

§ 4. Jeśli oskarżony nie ma obrońcy z wyboru, przewodniczący wyznacza mu obrońcę z urzędu.

Art. 22. § 1. Przewodniczący może wydać świadkom i biegłym nakaz zawiadamiania w porę sądu, prokuratora lub policji o każdej zmianie miejsca pobytu.

§ 2. Jeśli istnieje obawa uchylenia się świadka lub biegłego od stawiennictwa, przewodniczący może zabezpieczyć jego przybycie: a) wzywając go do stawienia się przed rozprawą, najwyżej jednak na dni trzy przed jej terminem z tem, że już od chwili stawiennictwa ciąży na wezwanym obowiązki, przewidziane w art. 98 k. p. k.; b) zarządzając przymusowe sprowadzenie go bez względu na ograniczenia przewidziane w art. 117 k. p. k.; c) wydając organom policyjnym polecenie stałego informowania się o każdorazowym miejscu pobytu świadka lub biegłego.

§ 3. Przewodniczący może zlecić policji państwowej czuwanie nad wykonaniem nakazów, przewidzianych w § 2, z upoważnieniem stosowania przymusu.

§ 4. Za przekroczenie nakazów, wydanych na zasadzie niniejszego artykułu, sąd skazuje świadka lub biegłego na grzywnę, jak za nieusprawiedliwione niestawiennictwo.

Art. 23. § 1. W rozprawie głównej udział obrońcy jest konieczny.

§ 2. Powództwo cywilne w postępowaniu doraźnym jest niedopuszczalne.

Art. 24. § 1. Po odbyciu narady sąd niezwłocznie wydaje wyrok lub postanowienie o przekazaniu sprawy na drogę postępowania zwyczajnego; przepisu art. 365 k. p. k. nie stosuje się.

§ 2. Sąd wydaje postanowienie, wspomniane w § 1, jeśli uzna, że przestępstwo nie podlega postępowaniu doraźnemu, że w danej sprawie postępowanie doraźne jest niedopuszczalne, albo jeśli wina oskarżonego ustalona została niejednomyslnie lub jeżeli wątpliwości co do poczytalności oskarżonego w toku przewodu sądowego nie mogły być usunięte.

§ 3. Wyroki i postanowienia sądu, wymienione w § 1, winny być uzasadnione na piśmie w ciągu dwudziestu czterech godzin po ich ogłoszeniu.

Art. 25. § 1. Wyroki i postanowienia sądu wydane w postępowaniu doraźnym nie ulegają zażalenie.

§ 2. Przepisu art. 524 k. p. k. nie stosuje się.

Art. 26. Wyrok śmierci wykonać należy w ciągu dwudziestu czterech godzin po ogłoszeniu wyroku.

Art. 27. Każdy wykonany wyrok śmierci podać należy do powszechnej wiadomości przez obwieszczenia z wymienieniem sądu orzekającego, osoby skazanego, tudzież istoty, miejsca i czasu przestępstwa.

Art. 28. Z chwilą uchylenia postępowania doraźnego (art. 8 § 3) sprawy nieukończone przekazuje się na drogę postępowania zwyczajnego, a wykonanie ogłoszonego wyroku śmierci odracza z równoczesnym skierowaniem sprawy w myśl art. 524 k. p. k.

Art. 29. W razie dopuszczenia wznowienia, sprawa nie może po raz wtóry być sądzona doraźnie.

Art. 30. O ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej, należy w postępowaniu doraźnym stosować odnośne postanowienia kodeksu postępowania karnego.

Rozdział III.

Postanowienia materjalne.

Art. 31. Aż do wprowadzenia jednolitego kodeksu karnego można poddać postępowaniu doraźnemu przestępstwa, przewidziane w następujących przepisach:

a) w art. 99, 108 (119), 123, 222, 279 część pierwsza ust. 2 i 3 o ile idzie o bandy w celu rabunku, kradzieży i wymuszeń, 453 — 456, 556 i 557 o ile w obu tych wypadkach uszkodzenie dotyczy urządzenia służącego do użytku publicznego lub rządowego, 558, 562 — 564, 584, 589 i 590 część druga ust. 3 i 4 kodeksu karnego z 1903 r.;

b) w §§ 67, 73, 85, 87 o ile działanie lub zaniechanie stanowiące istotę rzeczony zbrodni z § 87 dotyczy urządzeń lub ruchu kolejowego, 89, 134, 141, 166, 174 I. lit. a) i lit. b) 190 ustawy karnej z 1852 r., w §§ 4, 5, 6 i 8 ustawy z 27 maja 1885 r. o używaniu środków wybuchowych (Dz. u. p. austr. Nr. 134);

c) w §§ 89 — 91, 125 ust. 2, 211, 212, 225, 243 p. 5 i 6, 249, 250, 251, 252, 255, 306, 307, 308, 311, 312, 315 o ile przestępstwo to polega na uszkodzeniu albo na fałszywych znakach lub sygnałach, 317, 321 ust. 2, 323, 324 kodeksu karnego z 1871 r. oraz w §§ 5, 6, 7 i 8 ustawy z dnia 9 czerwca 1884 r. o zbrodniczem i wszechgrożącym używaniu środków wybuchowych (Dz. u. Rzeszy str. 61);

d) w art. 1 §§ 1 — 5, art. 3 § 1, art. 4, art. 5 §§ 2 — 3, art. 6 §§ 2 — 3, art. 7 i art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciw Państwu (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 160).

Art. 32. § 1. Jeżeli oskarżony zostanie uznany przez sąd jednomyślnie winnym, natenczas za przestępstwo, które w postępowaniu zwyczajnem zagrożone jest co najmniej karą ciężkiego więzienia, należy wymierzyć w postępowaniu doraźnem karę śmierci.

§ 2. Jeżeli zaś przestępstwo w postępowaniu zwyczajnem zagrożone jest inną karą, natenczas w razie jednomyślnego uznania oskarżonego winnym, należy wymierzyć w postępowaniu doraźnem karę ciężkiego więzienia od lat dziesięciu do piętnastu.

§ 3. Jeśli zachodzą nader ważne okoliczności łagodzące, sąd władny jest karę, oznaczoną w § 1, złagodzić na dożywotnie ciężkie więzienie, a karę, przewidzianą w § 2, do pięciu lat ciężkiego więzienia.

§ 4. W postępowaniu doraźnem nie mają zastosowania przepisy innych ustaw karnych o złagodzeniu kary.

Rozdział IV.

Przepisy przechodnie i końcowe.

Art. 33. § 1. Rozporządzenie niniejsze nie narusza w niczem przepisów rozporządzeń o stanie

wojennym i stanie wyjątkowym, a dotyczących sądownictwa doraźnego.

§ 2. Upoważnienia Ministra Sprawiedliwości, przewidziane w art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 54) i w art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 307) mogą objąć również możliwość przedłużenia w drodze rozporządzenia terminów przewidzianych w art. 13 niniejszego rozporządzenia.

Art. 34. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 35. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1929 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meyszłowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*